

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně
v období od 16. 5. do 31. 5. 2014

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

květen 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

ECB zahájila veřejnou konzultaci o návrhu nařízení o poplatcích, které ji budou placeny za dohled nad bankovním sektorem eurozóny. Již pro rok 2015 se tyto náklady odhadují ve výši 260 mil. eur. Největší banky by měly platit kolem 15 mil. eur, většina však zaplatí pouze 0,7 až 2 mil. eur ročně. ECB zahájí svou činnost v rámci Jednotného mechanismu dohledu (*Single Supervisory Mechanism, SSM*) již v listopadu 2014 a bude tak dozorovat 130 evropských bank. SSM má přispět ke zvýšení bezpečnosti a odolnosti bankovního systému eurozóny.¹ Mluvčí Evropské bankovní federace (*European Banking Federation, EBF*) potvrdil, že i banky souhlasí s jistým podílem na nákladech spojených s bankovní supervizí, avšak poplatky by měly být spravedlivé, brát do úvahy výši pojištění vkladů a záchranné fondy v jednotlivých zemích.²

Koncem května ECB zveřejnila zprávu o měnovém vývoji v eurozóně v dubnu 2014. Podle ní vzrostla peněžní zásoba v dubnu pouze o 0,8 %, oproti březnovému 1 %. Rovněž objem úvěrů soukromému sektoru nadále klesal (-1,8 % v dubnu 2014), i když mírnějším tempem (-2,2 % v březnu 2014).³ Nízký objem úvěrů a zpomalení růstu peněžní zásoby může mít vliv na měnovou politiku ECB. Ekonomiku eurozóny nadále trápí nízký růst a vysoká nezaměstnanost, a proto se po evropských volbách očekává, že ECB uvolní svou měnovou politiku na nejbližším červnovém zasedání Rady guvernérů.⁴ Na jejím posledním zasedání Mario Draghi, guvernér ECB, naznačil, že další uvolňování měnové politiky je jednou z budoucích možností. Vývoj peněžní zásoby tak může toto rozhodnutí urychlit.

Zástupci tzv. Trojky (Evropská komise, ECB, MMF) navštívili 6. až 17. května Kypr, kde proběhlo čtvrté kolo hodnocení ekonomického programu Kypru, který je financován z Evropského stabilizačního mechanismu (*European Stability Mechanism, ESM*) a MMF.⁵ Kypr pokračuje úspěšně v plnění programu a zástupci Trojky vyjádřili spokojenost nad vývojem v zemi. Fiskální cíl za první kvartál byl splněn s rezervou, a to především kvůli vyšším než očekávaným příjmům a vhodné rozpočtové politice. Posun nastal rovněž v otázce rekapitalizace a konsolidace úvěrových družstev, restrukturalizace probíhá také v bankovním sektoru. Nezaměstnanost však nadále zůstává vysoká a velký objem nesplácených úvěrů omezuje schopnost bank poskytovat nové. Mezi hlavní cíle tak patří snížení objemu nesplácených úvěrů, udržitelnost veřejných financí a posílení institucí.⁶

18. 5. 2014 vystoupilo Portugalsko ze záchranného programu Evropského fondu finanční stability (*European Financial Stability Facility, EFSF*), který zemi přinesl finanční pomoc ve výši 26 mld. eur v průběhu tří let. První část pomoci získalo Portugalsko v červnu 2011 a poslední v dubnu 2014. Portugalsko je po Irsku a Španělsku již třetí zemí, která úspěšně ukončila EFSF program bez jakéhokoliv následného zajištění. Očekává se, že prvním rokem ekonomického oživením, pro všechny tři země, bude rok 2014.⁷ Růst HDP Portugalska se odhaduje na 1,2 % v roce 2014 a 1,5 % v roce 2015. Největším problémem země zůstává nezaměstnanost.⁸

¹ ECB, ECB launches public consultation on draft ECB regulation on supervisory fees, 27. 5. 2014. [ZDE](#)

² Europolitics 4876, Supervision expected to cost banks 260 mn euro, 28. 5. 2014.

³ ECB, Monetary developments in the euro area: April 2014, 28. 5. 2014. [ZDE](#)

⁴ Eubusiness, Weak loans, money supply data turn up pressure on ECB, 28. 5. 2014. [ZDE](#)

⁵ Europolitics 4870, Cyprus on track to recovery, 20. 5. 2014.

⁶ European Commission, Statement by the European Commission, ECB and IMF on the Fourth Review Mission to Cyprus, 17. 5. 2014. [ZDE](#)

⁷ EFSF, Portugal successfully exits EFSF programme, 18. 5. 2014. [ZDE](#)

⁸ Europolitics 4868, Portugal set for „clean exit“ from EU-IMF bailout, 16. 5. 2014.

Pozitivní je i vývoj v dalších zemích. V květnu se Komise vyjádřila k novému revidovanému rozpočtovému plánu Rakouska, který zohlednil jarní prognózu vývoje ekonomiky a fiskální data za rok 2013. Podle ní je Rakousko na dobré cestě k snižování deficitu a opuštění procedury při nadměrném schodku (*Excessive Deficit Procedure*).⁹ Ratingové agentury zvýšily hodnocení Španělska a Řecka. Obě země jsou úspěšné při svém návratu na finanční trhy a zvýšení jejich ratingu odráží důvěru trhů v provedené reformy a oživování ekonomik.¹⁰ Méně pozitivní je vývoj ve Francii, jejíž problémy přetrvávají i po rekonstrukci vlády a která čelí hrozbě deflace.¹¹

21. 5. 2014 podepsali zástupci 26 členských zemí EU, kromě Velké Británie a Švédska, mezivládní dohodu o vytvoření Společného rezolučního fondu (*Single Resolution Fund, SRF*), který bude součástí Evropské bankovní unie a doplní tak Jednotný rezoluční mechanismus (*Single Resolution Mechanism, SRM*). Ten má za úlohu řešení problémů bank tzv. bail-in způsobem, financováním samotnými bankami. Podle dohody bude fond vytvořen v průběhu 8 let dosažením cílové hodnoty 1 % z výše pojištěných vkladů všech oprávněných úvěrových institucí, což by mělo představovat cca 55 mld. eur. V přechodném období do plného vytvoření SRF bude existovat tzv. podpůrné financování problémů bank, a to jak z národních zdrojů s podporou bank tak i stávajícím systémem Evropského stabilizačního mechanismu (*European Stability Mechanism, ESM*). Práva a povinnosti vyplývající z této smlouvy se na nečlenské země eurozóny začnou vztahovat až ve chvíli, kdy se stanou součástí Jednotného kontrolního mechanismu (*Single Supervisory Mechanism, SSM*) a SRM.¹²

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP)

V květnu proběhlo páté kolo vyjednávání o Transatlantické dohodě o obchodu a investicích (*Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP*). Ještě před jeho zahájením, zveřejnila Evropská komise své pozice v dalších pěti vyjednávacích oblastech. V oblasti chemického průmyslu je regulace v EU a USA výrazně odlišná, což zabraňuje plné harmonizaci pravidel. EU tak preferuje spolupráci při posouzení a zkoušení chemikálií, jejich klasifikaci a označování, sdílení dat a ochraně důvěrných obchodních informací. V oblasti kosmetiky navrhuje EK vzájemné uznávání seznamů povolených, zakázaných látek, správné výrobní praxe (*Good Manufacturing Practices*), rozvíjení a využívání alternativ k testování na zvířatech, harmonizování testů a požadavků na testování výrobků a sladění požadavků na označování kosmetických výrobků. Co se týče oblasti automobilového průmyslu, cílem je kompatibilita pravidel bez snížení standardů bezpečnosti, zdraví a ochrany životního prostředí. V oblasti farmacie a léčiv již probíhá úzká spolupráce mezi oběma stranami. K jejímu rozšíření ještě může dojít v rámci vzájemného uznávání správné výrobní praxe (*Good Manufacturing Practices*) a její inspekce, výměně informací a harmonizaci některých specifických pravidel. V oblasti textilního a oděvního průmyslu navrhuje EK posílení spolupráce v rámci označování zboží, sladění seznamu zakázaných látek a nastavení technických norem.¹³

⁹ Eurogroup, Statement by the President of the Eurogroup on the updated draft budgetary plan of Austria, 19. 5. 2014. [ZDE](#)

¹⁰ Europolitics 4874, Agencies upgrade Spain and Greece's ratings, 24. 5. 2014.

¹¹ Eubusiness, Eurozone business activity slibs, France struggles for growth, 22. 5. 2014, [ZDE](#)

¹² Eurogroup, Member states sign agreement on bank resolution fund, 21. 5. 2014, [ZDE](#)

¹³ European Commission, Ensuring transparency in EU-US trade talks“ EU publishes negotiating positions in five more areas, 14. 5. 2014. [ZDE](#)

Samotné páté kolo vyjednávání se věnovalo širokému okruhu témat: obchodu se zbožím a službami, investicím (bez ochrany investic *Investor State Dispute Settlement, ISDS*), otázkám regulace, sanitárním a fytosanitárním opatřením, veřejným zakázkám, právu duševního vlastnictví, elektronickému obchodu a telekomunikacím, malým a středním podnikům, energiím a surovinám.¹⁴ V oblasti služeb a veřejných zakázek obě strany finalizují své nabídky. EU očekává od USA uvolnění veřejných zakázek. Co se týče finančních služeb USA stále prosazuje jejich vyloučení z dohody. EU zase odmítá (především na popud Francie) začlenit do vyjednávání oblast kultury a audiovizuálních služeb. EU dále požaduje, aby Spojené státy uvolnily domácí trh s leteckou dopravou a přepravou, což pro ně bude těžké prosadit přes odpor domácích odborů a průmyslu. Novým významným tématem, z důvodu ukrajinské krizi, je energetika a suroviny. V oblasti práv duševního vlastnictví je cílem nastavení vysokých globálních standardů, i když i zde existují sporné oblasti jako např. zeměpisná označení zemědělských produktů.¹⁵

Svoji vůli zapojit se do vyjednávání o TTIP vyjádřilo před pátým kolem Turecko. Vyloučení by pro Ankaru mohlo znamenat mnohé problémy. Turecko má již od roku 1996 celní unii s EU. Snižování tarifů mezi USA a EU by se tudíž mohlo aplikovat i v Turecku a zvýšit tak možnost obchodování pro americké firmy. Naopak ale neexistuje žádná dohoda o volném obchodu mezi USA a Tureckem a uvolnění obchodních vztahů by tak nemuselo být reciproční.¹⁶

¹⁴ European Commission, EU-US trade talks – 5th round to start in the US on 19 May, 29. 4.2014, [ZDE](#)

¹⁵ Europolitics 4872, Nearly all issues on the table for TTIP round five, 22. 5. 2014.

¹⁶ Europolitics 4871, Ankara wants in on TTIP, 21. 5. 2014.